

ОБОБЩЕН ДОКЛАД

ОТ ПРОВЕДЕНО ГРАЖДАНСКО НАБЛЮДЕНИЕ НА ПОЛИТИКАТА ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

В ОБЩИНА ВИДИН

МЕСЕЦ АВГУСТ 2023 Г.

Част I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

В рамките на проект BG05SFOP001-2.025-0051 „Активно гражданство за чист въздух“ през месец август 2023 г. продължи реализирането на гражданско наблюдение на територията на Община Видин, фокусирано върху местната политика по осигуряване качество на атмосферния въздух.

Гражданското наблюдение се провежда от екип от граждански наблюдатели – доброволци, подбрани при спазване на хоризонталните принципи за недопускане на дискриминация, равенство между половете, равно участие, както и липса на конфликт на интереси със структурите, обект на наблюдение.

За отчетния период бяха проведени 4 граждански наблюдения при спазване на разработената методология, отчетена е следната статистика:

Проведени граждански наблюдения	
Общ брой наблюдения за месеца	4
Наблюдения, осъществени между 7.00 и 19.00 часа	3

www.eufunds.bg

Проект № BG05SFOP001-2.025-0051 „Активно гражданство за чист въздух“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, по процедура BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“

Наблюдения, осъществени между 19.00 и 7.00 часа	1
Наблюдения, осъществени през работен ден	1
Наблюдения, осъществени през почивен ден	3
Наблюдения, проведени в пилотна зона 1	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 2	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 3	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 4	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 5	1
Наблюдения, проведени в пилотна зона 6	0
Наблюдения, проведени в пилотна зона 7	0
Наблюдения, проведени с граждани	2
Наблюдения, проведени с представител на общинска администрация	0
Наблюдения, проведени с представител на СГО	2
Други граждански наблюдения	0

Част II. РЕЗУЛТАТИ ОТ ОСЪЩЕСТВЕНИТЕ ГРАЖДАНСКИ НАБЛЮДЕНИЯ

През месец август 2023 г. са проведени общо 4 наблюдения на място – 2 с граждани и 2 с представители на бизнеса.

При реализираните интервюта бяха констатирани следните резултати:

I.	Качество на атмосферния въздух – състояние и оценка
1	Основни източници на замърсяване на атмосферния въздух <i>Всички интервюирани лица са на мнение, че битово отопление е основният източник на замърсяване на атмосферния въздух в района на Община Видин. В допълнение, според половината от респондентите, към този източник на замърсяване се добавят транспортните средства.</i>
2	Транспортът като източник на замърсяване <i>Всички респонденти смятат, че транспортът е сериозен източник на замърсяване.</i>
3	Битовото отопление като източник на замърсяване <i>Според всички респонденти битовото отопление е сериозен източник на замърсяване на атмосферния въздух.</i>
4	Индустрията като източник на замърсяване <i>Болишинството респонденти са на мнение, че на местно ниво индустрията е незначителен източник на замърсяване.</i>
5	Строителството като източник на замърсяване <i>Всички интервюирани лица са на мнение, че на местно ниво строителството е незначителен източник на замърсяване.</i>
6	Неорганизиран източници на замърсяване <i>Половината от интервюираните лица са на мнение, че другите неорганизиран източници на замърсяване оказват незначителен ефект върху качеството на атмосферния въздух, а останалата половина не могат да преценят какво е въздействието им върху качеството на атмосферния въздух.</i>
II.	Мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух – оценка
1	Машинно метене и миене на уличната мрежа <i>Всички респонденти са на мнение, че машинното метене и миене на уличната мрежа е много ефективна мярка за опазване и подобряване качеството на атмосферния въздух.</i>
2	Миене на маркуч на регулата на улиците за движение след края на зимния сезон <i>Всички респонденти споделят, че миенето на маркуч на регулата на улиците след края на зимния сезон е много ефективна мярка, която има положителен ефект върху качеството на атмосферния въздух.</i>
3	Състояние на почистващата техника, възможности за миене и третиране с антиобледеняващи средства, използва ли се по предназначение <i>Половината от интервюираните лица са на мнение, че почистващата техника се използва по предназначение, а останалата половина споделя, че не може да даде оценка за</i>

	<i>състоянието на почистващата техника.</i>
4	<p>Използване на антиобледеняващи препарати през зимния сезон /вместо опесъчаване/, ефект</p> <p><i>Половината от интервюираните лица са на мнение, че през зимния сезон се използват антиобледеняващи препарати, но те амортизират автомобилния парк в общината.</i></p>
5	<p>Текущи ремонти и/или изграждането на нова пътна инфраструктура в общината и нейната поддръжка</p> <p><i>Повечето интервюирани лица са на мнение, че в общината се извършват предимно текущи ремонти.</i></p>
6	<p>Системен контрол за възстановяване на уличната мрежа и тротоарна настилка след ремонт на подземната инфраструктура</p> <p><i>Всички респонденти са на мнение, че след ремонт на подземната инфраструктура уличната мрежа и тротоар се възстановяват частично.</i></p>
7	<p>Контрол и санкции за замърсяване и увреждане на територии при извършване на строителни дейности, изгаряне на отпадъци на открито и в бита</p> <p><i>Всички интервюирани смятат, че липсват контрол и санкции за замърсяване и увреждане на територии при извършване на строителни дейности и при изгаряне на отпадъци на открито и в бита.</i></p>
8	<p>Ежегодно озеленяване на обществените пространства, допълнително засаждане на дървета, създаване на зелен крайградски пояс</p> <p><i>Всички респонденти са на мнение, че се извършват необходимите озеленителни дейности на обществените пространства, но част от интервюираните лица споделят, че тези дейности са недостатъчни и че се осъществяват само в централната градска част.</i></p>
9	<p>Енергийни характеристики на общинските сгради при ремонтването им</p> <p><i>Всички интервюирани лица са на мнение, че след ремонтване енергийните характеристики на общинските сгради се подобряват.</i></p>
10	<p>Проучване, идентифициране, анализ и контрол на емисиите от производствени и търговски обекти, от заведения за хранене, използващи открити скари на дървени въглища</p> <p><i>Болишинството от интервюираните лица не могат да преценят дали се извършват дейности по проучване, идентифициране, анализ и контрол на емисиите от производствени и търговски обекти, от заведенията за хранене, използващи открити скари на дървени въглища.</i></p>
11	<p>Стимулиране използването на ВЕИ за отопление</p> <p><i>По-голямата част от интервюираните лица споделят, че не могат да дадат оценка.</i></p>
12	<p>Замяна на отоплението на течни и твърди горива в общинските сгради с отопление на</p>

	геотермална енергия, пелети или чипс <i>Болишинството респонденти не може да прецени дали прилагането на тази мярка е ефективно.</i>
13	Подмяна на отоплителни уреди на твърдо гориво в бита и замяната им с устойчиви алтернативи <i>Всички респонденти са на мнение, че мярката е много ефективна.</i>
14	Насърчаване и подпомагане реализирането на мерки за енергийната ефективност в жилищните сгради с цел намаляване на енергийното потребление и емисиите ФПЧ10 <i>Болишинството респонденти са на мнение, че мярката е много ефективна.</i>
15	Зелени изисквания в процедурите за обществени поръчки за градски транспорт (напр. за притежание на стандарт минимум ЕВРО 4 за превозните средства) <i>Половината респонденти смятат, че липсват зелени изисквания в процедурите за обществени поръчки, а останалата половина не може да прецени.</i>
16	Изграждане на пешеходни и велоалеи <i>Болишинството интервюирани лица смятат, че изграждането на пешеходни и велоалеи е много ефективна мярка. Един от респондентите споделя, че мярката е неефективна, тъй като липсват достатъчно велоалеи.</i>
17	Създаване на регистър на зоните, потенциални източници на прах („кални петна“) на територията на Община Видин <i>Всички респонденти не могат да преценят ефективността на мярката.</i>
III. Гражданско участие – състояние и оценка	
1	Гражданско участие, публичност, прозрачност и достъп до информация <i>Всички интервюирани лица споделят, че не е налице гражданско участие в процеса по осигуряване качеството на атмосферния въздух. Болишинството от тях не могат да преценят дали е предоставен достъп до информация, касаеща опазване чистотата на атмосферния въздух, както и дали отговорните институции предоставят регулярна информация и отчетност относно вложените ресурси и постигнатите резултати във връзка с прилагането на политиката по опазване и подобряване качеството на атмосферния въздух.</i>
2	Ефикасност и ефективност на системата за подаване на сигнали и жалби, свързани с качеството на въздуха <i>Всички респонденти споделят, че не могат да дадат оценка на ефективността на системата за подаване на сигнали и жалби относно качеството на атмосферния въздух, тъй като не са подавали жалби.</i>
IV. Оценка на качеството на атмосферния въздух	

1	<p>Оценка на качеството на атмосферния въздух</p> <p><i>Болишинството от лицата са на мнение, че качеството на атмосферния въздух в Община Видин не отговаря на нуждите и потребностите на гражданите, като общата оценка за качеството му е добра (4). Един от респондентите споделя, че е доволен от качеството на атмосферния въздух в Община Видин и смята, че то отговаря на нуждите на гражданите.</i></p>
V.	Сигнали и препоръки
1	<p>Подаден ли е сигнал за замърсяване / понижено качество на атмосферния въздух?</p> <p><i>По време на реализираните граждански наблюдения през отчетния период е подаден един сигнал за замърсяване или за понижено качество на атмосферния въздух, като се споделя че в района на жк Вида, бул. Панония има скари, от които въздухът силно се замърсява с фини прахови частици и въглищен прах.</i></p>
2	<p>Дадени ли са препоръки за подобряване качеството на атмосферния въздух?</p> <p><i>Серия от препоръки са отправени към администрацията, отговорна за опазване качеството на атмосферния въздух:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Населението да не се отоплява с въглища и дърва;</i>• <i>Да не се изгарят отпадъци;</i>• <i>Да се продължи със замяната на печките с нови отоплителни уреди, щадящи околната среда;</i>• <i>Да се регулира и контролира дейността на заведенията за хранене, използващи скари на дървени въглища;</i>• <i>Да се следи за нерегламентирано замърсяване;</i>• <i>Да има видеонаблюдение и общинска полиция, чрез които да се следи и контролира за нерегламентирано замърсяване на атмосферния въздух;</i>• <i>Да се изградят повече велоалеи;</i>• <i>Да се уреди публичния градски транспорт в града;</i>• <i>Автомобилите да имат филтри за намаляване на вредните емисии;</i>• <i>Да се налагат глоби на тези, които замърсяват въздуха, като изгарят отпадъци или нямат филтри на производствата си;</i>• <i>Да се извършват повече озеленителни дейности в целия град, както и залесявания в</i>

	<p>крайните зони на града, в т.ч. около промишлените зони и околосвръстното шосе на град Видин, а също и в другите населени места от общината.</p>
VI. Други коментари, заключение	<p><i>В резултат на проведените през месец август 2023 година граждански наблюдения като цяло се отчита добра оценка на провежданата политика по осигуряване качество на атмосферния въздух в Община Видин. И през този месец според интервюираните лица с най-сериозен дял в замърсяването на атмосферния въздух в общината е битовото отопление. В допълнение, според половината от респондентите дял в пониженото качество на въздуха имат и транспортните средства. Подкрепят се реализираните от общината мерки за машинно метене и миене на уличната мрежа и миенето на маркуч на регулата на улицата за движение след края на зимния сезон, както и използването на съвременна почистваща техника и антиобледеняващи средства през зимния сезон. Оценяват си и се подкрепят реализираните от общината мерки за подмяна на отоплителните уреди на твърдо гориво в бита с устойчиви алтернативи, както и реализирането на мерки за повишаване на енергийната ефективност в обществените и в жилищните сгради. Много висока е оценката за наличието на пешеходни и велоалеи, като отново има коментар, че е необходимо съществуващата вело и пешеходна мрежа да бъде разширена. Според респондентите пътната инфраструктура в общината се възстановява частично след извършване на ремонт на подземната инфраструктура, като се извършват предимно текущи ремонти. Респондентите оценяват положително провежданите озеленителни и залесителни дейности, като се отправят препоръки за повече инициативи в тази насока и провеждане на озеленителни и залесителни дейности в крайните квартали на града и в другите населени места от общината, както и изграждането на зелен крайградски пояс.</i></p> <p><i>Болишинството от лицата са на мнение, че качеството на атмосферния въздух в Община Видин не отговаря на нуждите и потребностите на гражданите, като общата оценка за качеството му е добра (4). Един от респондентите споделя, че е доволен от качеството на атмосферния въздух в Община Видин и смята, че то отговаря на</i></p>

нуждите на гражданите.

Част III. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ И АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ГРАЖДАНСКОТО НАБЛЮДЕНИЕ

В резултат на проведените през месец август 2023 година граждански наблюдения като цяло се отчита добра оценка на провежданата политика по осигуряване качество на атмосферния въздух в Община Видин.

И през този месец според интервюираните лица с най-сериозен дял в замърсяването на атмосферния въздух в общината е битовото отопление. В допълнение, според половината от респондентите дял в пониженото качество на въздуха имат и транспортните средства.

Силна подкрепа срещат реализираните от общината мерки за машинно метене и миене на уличната мрежа и миенето на маркуч на регулата на улицата за движение след края на зимния сезон, както и използването на съвременна почистваща техника и антиобледеняващи средства през зимния сезон.

Продължава положителната оценка и подкрепата за реализираните от общината мерки за подмяна на отоплителните уреди на твърдо гориво в бита с устойчиви алтернативи, както и реализирането на мерки за повишаване на енергийната ефективност в обществените и в жилищните сгради.

Много висока е оценката за наличието на пешеходни и велоалеи, като отново има коментар, че е необходимо съществуващата вело и пешеходна мрежа да бъде разширена. Като сериозен проблем продължава да се отчита факта, че според респондентите пътната инфраструктура в общината се възстановява частично след извършване на ремонт на подземната инфраструктура. Негативен е и фактът, че според интервюираните лица в общината не се изгражда нова пътна инфраструктура, а се извършват предимно текущи ремонти.

Респондентите подкрепят провежданите озеленителни и залесителни дейности, но споделят, че те са предимно в центъра на град Видин. Отправят се препоръки за провеждане на повече

озеленителни и залесителни дейности в крайните квартали на града и в другите населени места от общината, както и за изграждането на зелен крайградски пояс.

За съжаление, продължава да се споделя за липса на гражданско участие в процеса по осигуряване качеството на атмосферния въздух и за липса на достъп до информация, касаеща опазването на чистотата на въздуха. Ниско е доверието и в действащата система за подаване на сигнали и жалби относно качеството на атмосферния въздух. Всички интервюирани смятат, че липсват контрол и санкции за замърсяване и увреждане на територии при извършване на строителни дейности и при изгаряне на отпадъци на открито и в бита.

Болшинството от лицата са на мнение, че качеството на атмосферния въздух в Община Видин не отговаря на нуждите и потребностите на гражданите, като общата оценка за качеството му е добра (4). Един от респондентите споделя, че е доволен от качеството на атмосферния въздух в Община Видин и смята, че то отговаря на нуждите на гражданите.

Отправени са редица препоръки за подобряване чистотата на въздуха:

- Населението да не се отоплява с въглища и дърва;
- Да не се изгарят отпадъци;
- Да се продължи със замяната на печките с нови отоплителни уреди, щадящи околната среда;
- Да се регулира и контролира дейността на заведенията за хранене, използващи скари на дървени въглища;
- Да се следи за нерегламентирано замърсяване;
- Да има видеонаблюдение и общинска полиция, чрез които да се следи и контролира за нерегламентирано замърсяване на атмосферния въздух;
- Да се изградят повече велоалеи;
- Да се уреди публичния градски транспорт в града;
- Автомобилите да имат филтри за намаляване на вредните емисии;
- Да се налагат глоби на тези, които замърсяват въздуха, като изгарят отпадъци или нямат филтри на производствата си;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

- Да се извършват повече озеленителни дейности в целия град, както и залесявания в крайните зони на града, в т.ч. около промишлените зони и околновръстното шосе на град Видин, а също и в другите населени места от общината.

Мария Великова

Ръководител Екип Гражданско наблюдение

www.eufunds.bg

Проект № BG05SFOP001-2.025-0051 „Активно гражданство за чист въздух“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“, по процедура BG05SFOP001-2.025 „Повишаване на гражданското участие в процесите на изпълнение и мониторинг на политики и законодателство“